

Stockholm 28 februari 2022

Infrastrukturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande från Svenska Turistföreningen avseende Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022– 2033

Svenska Turistföreningen har tagit del av Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022–2033 och lämnar remissyttrande enligt nedan.

En hållbar transportinfrastruktur som kan möta dagens och morgondagens behov är en förutsättning för att kunna uppnå de mål som Svenska Turistföreningen strävar efter och gynna natur- och kulturturismen. STF välkomnar därför att vi ombetts att yttra oss kring förslaget till nationell plan.

Om Svenska Turistföreningen

STF grundades 1885 som en ideell förening med syfte att främja natur- och kulturturism i Sverige. Sedan dess har föreningen växt till cirka 250 000 medlemmar. STF får människor att upptäcka Sverige. Vi inspirerar till resande, aktiviteter och såväl stora som små äventyr som ger unika natur- och kulturupplevelser runtom i Sverige. Vi vill också vara ett naturligt val för alla som vill engagera sig i och medverka till att fler får möjligheter till upplevelser som utgår från natur och kultur.

För att människor ska kunna resa och uppleva arbetar vi med såväl kunskaps- och informationsspridning som påverkansarbete. Kunskap handlar om att tillgängliggöra, och tillgängliggöra Sverige är precis det som STF vill åstadkomma. Hållbarhet är centralt i allt vi gör och ett av våra övergripande mål är ett Sverige där det är enkelt och inspirerande att turista hållbart.

En viktig förutsättning för att kunna upptäcka Sverige är att det finns boenden runt om i hela landet. STF driver därför, i egen regi och tillsammans med franchisetagare, cirka 250 vandrarhem, hotell, fjällstationer och fjällstugor från söder till norr, från lägen mitt i city till väglöst land. Runt 65 lokalavdelningar anordnar en mängd lokala aktiviteter och internationellt samarbetar STF med

vandrarhemsfederationen Hostelling International och ERA, European Ramblers Association. STF ger ut medlemstidningen Turist.

STFs synpunkter på förslaget

Turism bygger på att människor förflyttar sig till och från olika platser. I linje med en hållbar utveckling av svensk turism så understryker STF vikten av hållbara transporter och bra kommunikationer till attraktiva natur- och kulturområden i hela Sverige. STF verkar för fler och bättre kollektiva transportmöjligheter till boenden och attraktioner. Transportinfrastrukturen måste stödja människors behov av transporter inte bara i syd-nordlig riktning utan även i väst-östlig riktning inom landet.

En väl fungerande infrastruktur med fokus på hållbarhet kräver att såväl den nationella som den regionala kollektivtrafiken tar hänsyn till besöksnäring och turism. I dag planeras kollektivtrafiken huvudsakligen utifrån arbets- och skolpendling, STF menar dock att även fritids- och turistresor måste beaktas. Detta ska inte stå i ett motsatsförhållande utan måste kunna fungera i symbios.

Det är positivt att besöksnäringen nämns i Trafikverkets förslag till nationell plan något mer än i inriktningsunderlaget, men det är fortfarande en allt för tillbakaskjutet roll en av Sveriges största näringar ges i infrastrukturplaneringen. STF menar att större hänsyn bör tas till besöksnäringen och friluftslivet i infrastrukturplaneringen, det skulle vara en viktig signal om att staten menar allvar med utfästelserna om en hållbar turism- och besöksnäring. Regeringen och Trafikverket bör i det kommande arbetet med infrastrukturproposition och nationell plan se till att satsningarna ligger i linje med regeringens nyligen presenterade nationella besöksnäringstrategi som inte nämns alls i förslaget till nationell plan. Regeringens strategi ”Strategi för hållbar turism och växande besöksnäring” slår bland annat fast behovet av en väl fungerande infrastruktur för en hållbar utveckling av turism och besöksnäring.

Järnväg

Trafikverket skriver i förslaget till nationell plan att det är järnvägstrafiken som förväntas öka mest relativt sett inom planeringsperioden, det här ligger i linje med vad Svenska Turistföreningen har sett för utveckling de senaste åren. Ett ökande intresse för tågresa bland turister har identifierats med särskild tonvikt på nattåg som är av central karaktär för STFs verksamhet. Nattågen till Jämtland och övre Norrland som upphandlas av Trafikverket har gått från nedläggningshotade till att i dag ha betydande kostnadstäckning från biljettintäkter och alternativ som drivs på kommersiell basis har tillkommit. Försäljningen av tågbiljetter med STFs medlemsrabatt hos de olika tågoperatörerna har ökat stadigt de senaste åren, till och

med under pandemin har försäljningen av nattågsbiljetter varit relativt stabil till skillnad från andra tågslag.

Det är av största vikt att upphandlingarna av nattågstrafik kan ske med lång framförhållning och inte är begränsade till korta kontrakt på grund av korta finansieringsperioder. Detta för att säkra upp trafikens tillgänglighet och värna resenärernas förtroende för det svenska nattågssystemet.

Vidare slår Trafikverket fast att klimatmålen ska vara en central utgångspunkt för planeringen. Men trots den förväntade ökningen i järnvägstrafiken och det uttalade fokuset på klimatmålen så ryms många centrala järnvägssatsningar inte i den föreslagna planeringsramen med nuvarande ekonomiska ramar. Det menar STF är bekymmersamt.

I förslaget till nationell plan finns dock flera efterlängtade satsningar med som kan underlätta långväga järnvägsresor inom landet som är helt avgörande för att turismen ska kunna utvecklas på ett positivt och hållbart sätt i Sverige. STF vill särskilt välkomna att satsningar på malmbanan prioriteras då våra boenden utmed malmbanan i dag fått uppleva bristande punktlighet och många stillestånd som drabbar så väl fritids- som arbetsresenärer. För malmbanan är mer än godsjärnväg, det är även en pulsåder för persontrafiken i norra Sverige som är av största vikt för besöksnäringen. Därför är det också essentiellt att persontrafiken och särskilt den för besöksnäringen och friluftslivet så avgörande malmbanan även i framtiden får behålla attraktiva stationslägen som är anpassade efter vad både lokalbefolkning och besökare efterfrågar för att vistas i omgivningarna. Som exempel kan nämnas att tågstationen Abisko turiststation är en enormt viktig utgångspunkt för vandring, skidåkning och allehanda friluftsliv i hela regionen och tågstationens läge är en avgörande del av attraktionskraften som nattågen innehar.

STF vill även framföra att det är av stor vikt att skador på viktiga friluftsområden minimeras när ny mark måste tas i anspråk för ny järnväg.

Vägtrafik

Gällande vägtrafiken så skriver Trafikverket att tillgången till rikstäckande laddinfrastruktur för elfordon är den enskilt viktigaste framgångsfaktorn för att laddbara fordon ska slå igenom på bred front. Vidare skriver Trafikverket att laddning av elfordon främst sker vid arbetet eller hemmet. Men det är inte bara vid bostäder och arbetsplatser som elfordon parkeras under långa stunder. Alla vi aktörer som erbjuder logi vet att gästernas fordon står still under natten och från STFs sida ser vi en ökad efterfrågan på laddmöjlighet av elfordon vid besöksmål och boenden runtom i landet. Eftersom gäster som reser med elfordon behöver möjlighet att ladda över natten efterfrågar vi fler satsningar kring laddinfrastruktur kopplat till främst småskalig logiverksamhet på landsbygden där de ekonomiska

förutsättningarna för detta i dag kan brista. Det behöver bli enklare och billigare även för små besöksnäringensföretag, som till exempel STF:s franchiseboenden, att investera i laddinfrastruktur.

Avslutande ord

Sammanfattningsvis vill Svenska Turistföreningen framhålla följande:

- Ta turistisk hänsyn i infrastrukturplaneringen, regeringens nyligen presenterade besöksnäringensstrategi måste ha inflytande över den långsiktiga planeringen av transportinfrastruktur i Sverige.
- Det ökande intresset för tågresor måste mötas upp med investeringar, det är positivt att upprustningen av malmbanan finns med i förslaget till nationell plan. Det är dock av största vikt att kommande förstärkningar av malmbanan görs med även besöksnäringen och friluftslivets behov i fokus.
- Mer satsningar på laddinfrastruktur vid besöksmål och boenden på landsbygden.

En nationell plan för transportinfrastrukturen som beaktar detta skulle gå hand i hand med det långsiktiga hållbarhetsmål Svenska Turistföreningen strävar efter – ett Sverige som är enkelt och inspirerande att upptäcka hållbart.



Maria Ros Hjelm
Generalsekreterare och vd
Svenska Turistföreningen



Pia Jönsson Rajgård
Ordförande
Svenska Turistföreningen